D·N
16/12 1946

Fredsarbetet skrider framåt

Förenta nationernas första generalförsamling har avslutat sitt arbete. Resultatet föreligger i en hel rad resolutioner, som är avsedda att bli vägledande för det fortsatta arbetet på världens pacificering. Samtidigt har de ledande maktерna enats om fredsfrågan med de tyska vasallstaterna. De beseglade har fått tillfälle att framföra sina synpunkter, men i verkligheten har de ställts inför vad man under medlarkringstiden med mycken förtrytelse brukade kalla diktat. Stämningen förefaller denna gång vara något lugnare: endast en stat har av misnöje med fredsbestämmelserna vägrat att underteckna, men den befinner sig betecknande nog på den segrande sidan: det är Jugoslavien, som i förlitande på Sovjetunionens stöd fortsätter att tredska även sedan den mäktige bundsförvanten har föredragit en uppgörelse framför en brytning med sina kolleger i stormaktskollegiet.

Den enighet som nu har nåtts både i Förenta nationerna och i de separata stormaktsförhandlingarna betyder inte att vägen är frilagd för ett pilgrimsmål till fredens förlovade land. Varje uppgörelse i en internationell konfliktfråga betecknar endast ett provisorium, den är en utfällning av ett helt komplex av för tillfället rådande omständigheter, där också de agerande personerna med sitt temperament och sin värdering av olika faktorer spelar in som ett irrationellt moment. Det blir snart tillfälle att återkomma både till de principuttalanden som gjorts och de beslut i konkreta frågor som har fattats. I båda fallen ligger ännu åtskilliga intressemotsättningar som glupska djuphavsfiskar under den lugna ytan — därom vittnar redan nej-rösterna och de nedlagda rösterna vid de flesta voteringarna.

Nu har vi enats, och det är ju mycket bra, men kunde vi inte ha gjort det för flera månader sedan, så en av deltagarna i New York-förhandlingarna. Det kunde de naturligtvis ha gjort — och det borde de ha gjort med hänsyn till den trängande nödvändigheten att skapa människovärdiga förhållanden i de delar av Europa där nöden nu rasar obehindrat långt in på andra kret efter krigets slut. Men enighet kan endast nås genom kompromiss, och en kompromiss måste man treva sig fram till utan att någon av parterna på förhand vet var den punkt är belägen där utjämningen av motsatserna kommer att ligga. Det tar tid, och därför heter det också att en diplomats yppersta egenskap är tålamod.

Den egenskapen har satts på hårda prov för de anglosachsiska, särskilt kanske för de amerikanska diplomaterna under det nu avslutade första skedet av fredsförhandlingarna. I stor utsträckning har dessa förhandlingar bestått i en tvekamp först mellan England och Sovjetunionen och därefter mellan Amerika och Sovjetunionen utan att dock några bestämda gränslinjer kan anges. I och för sig ligger det inget märkvärdigt i att segrarna i ett koalitionskrig drabbar samman vid uppgörelsen efter den gemensamma kampen. Den nu levande generationen har varit vittne till de starka brytningarna mellan England och Frankrike under Pariskonferensen efter första världskriget och den vredgade italienska delegationens avresa från konferensen som en protest mot vad den ansåg som ett otillbörligt åsidosättande av sitt lands intressen. Men det allra mesta av dessa meningsbrytningar kom till offentlighetens kännedom genom indiskretioner och meddelanden i andra hand från slutna sammanträden.

Denna gång har den öppna diplomatin stormat in på scenen: hätfigа sammanslötningar, kränkande utfrtryck, giftiga insinuationer, knytnävsslag i bordet. Tack vare att diplomatin i en diktaturstat är herre över folkopinionen i det egna landet och därigenom äger större rörlighet har Sovjetunionens representanter haft en stor fördel: de har kunnat börja med att behandla sina gamla vapenbröder nära nog som fiender och sluta med att efter en serie medgivanden möta dem i samförstånd. Följsamheten i hemlandet har de själva kunnat garantera. Men i alla fall: statsmannamöten för behandling av brådskande ärenden är inte rätta platsen för propaganda. Ähärrena och förmodligen också deltagarna själva skulle nog önska lite mera diskretion under de fortsatta förhandlingarna.

Vid dessa förhandlingar kommer som hittills Amerika och Sovjetunionen att utgöra de båda poler som de övriga deltagarna grupperar sig omkring. Det betecknar en djupt ingripande omvälvning i den världspolitiska makt- och ansvarsfördelningen. Europa fick efter första världskriget sina angelägenheter ordnade av två europeiska stater, England och Frankrike: två demokratier med nära besläktade politiska institutioner och en gemensam kulturtradition. En enda fråga vållade missförhållanden mellan dem: hur och i vilket tempo skulle Tyskland återfå sin ställning som likaberättigad medlem av det europeiska statssamfundet? Amerika dreg sig snart tillbaka, det sörjde man mycket över. Sovjetunionen var helt frånvarande, det sörjde man mindre över. Motsvarande känslor möter man nu när de båda makterna har infunnit sig och framträtt som protagonister i det världspolitiska dramat. Amerikas aktiva medverkan i det europeiska fredsarbetet är en oskatthar fördel, Sovjetunionens insats har minskat de sympatier som den hereiska kampen mot Hitlerväldet hade framkallat inte minst i de anglosachsiska länderna. Det har under förhandlingarna hittills mer än en gång sett ut som om en brytning vore oundviklig, men det förefaller som om Sovjetunionen endast velat pröva hur långt det gått att tänja tålamodets diplomatiska dygd hos den anglosachsiska parten. Det gick till en tid, men slutligen kom man nära bristningsgränsen. Något ultimatum i teknisk mening har inte ställts på Sovjetunionen, men Amerika har icke desto mindre gjort sin ställning fullständigt klar: en allmän uppgörelse, annars separata fredsslut mellan Amerika och de tyska vasallstaterna.

Den risken ville inte Sovjetunionen ta. Efter ett tredskande punkt efter punkt ända sedan det första utrikesministermötet i fjol höst har nu en första grund lagts för det europeiska fredsarbetet.

Statsrådet Wigforss föredrag i radio

förra tisdagen var i sak egenartat. Även i fråga om föredragets tillkomst märkte man efter radiochefens förklaring i går ställa sig spörjande. Enligt direktör Hugo skulle hr Wigforss ha anmodats tala om "en riktig deklarationsmoral". Denna förklaring skulle, fattad efter sin ordalydelse, innebära att hr Wigforss erbjudits tala om en sak — deklarationsmoral i allmänhet — och begagnat tillfället att tala om en helt annan sak — sina egna deklaratioer och den donation till staten som dessa deklarationer emaningom resulterat i. Radiotjänst skulle alltså vara helt oskyldig: meningen hade alls icke varit att låta en medlem av regeringen få den speciella ynnest som ligger i att i radion få redogöra för sina deklarationsfrågor. Konsekvensen borde vara att Radiotjänst genternot alla vidhöll principen om granskning av manuskripten; hur skulle det vara om även andra talare i radio följde det höga exemplet och begagnade radioföredrag som föregivits skola gälla allmänna ämnen till personliga och politiska uttalanden?

Men så oskyldig är säkerligen icke hr Hugo och så skyldig är icke hr Wigforss. Ty i radion anmonserades hr Wigforss föredrag på det sättet att han sades i ett extra eko komma att göra "ett uttalande i anslutning till finansministerns självdeklaration". Att förväxla denna rubrik med beteckningen "riktig deklarationsmoral" är knappast möjligt. På en helt ny punkt har alltså hr Wigforss' skattehistoria blivit dunkel: har hr Wigforss eller hr Hugo eller eventuellt båda missförstått syftet med det extra radioekot? På den punkten borde det icke vara omöjligt att få klarhet.

I själva sakfrågan föreligger ett uttalande av generaldirektör Örne. Denne hävdar att finansministern icke bort förebrå sig frånvarande skattebetalare — därmed skulle han ha gjort sig till domare i egen sak —, utan i stället borde ha overklagat taxeringsmyndighetens beslut hos kammarrätten och eventuellt hos regeringsrätten. Det är svårt att instämma i denna rent formalistiska tankegång. Saken är ju den att hr Wigforss, ehuru bosatt i Stockholm, uppburit sådant riksdagsarvode och därjämte erhållit sådant avdrag på sin beskattningsbara inkomst som om han varit bosatt å annan ort. Detta har möjliggjorts genom att han varit mantalsskriven i Göteborg. Men uppenbart är att vederbörande bestämmelser om högre riksdagsarvode och avdrag tillkommit med tanke på personer för vilka genom bosättningen utanför Stockholm vistelsen i denna stad under riksdagstiden blir särskilt dyrbar. Enligt lagens syfte och den allmänna rättskänslan måste avdraget därför under alla förhållanden ta sig som ett utnyttjande till det yttersta av lagens bokstav. Detta utnyttjande blir än mindre tilltalande än eljest då den person varom fråga är dels har höga inkomster, dels är finansminister och dels slutligen som sådan särskilt ivrar för beskattning av höga inkomster. Mot detta resonemang kan möjligen invändas att hr Wigforss tvangs att bosätta sig i Stockholm på grund av att han blev finansminister och icke visste hur länge han skulle behålla denna syssla. Men invändningen håller icke, ty hr Wigforss var sedan många år bosatt i Stockholm och permanent tjänstledig i Göteborg då han i september 1932 blev finansminister.

Att folkhushållningsministern och icke finansministern

står för den nu utskottsbehandlade propositionen om fullmakt för regeringen att lämna subvention till importen är ägnat att dra bort uppmärksamheten från det verkliga sammanhanget. Det är också den omständigheten den socialdemokratiska utskottsmajoriteten utnyttjat när den tillstyrkt propositionen under den fromma förutsättningen att regeringen med uppmärksamhet följer utvecklingen på det penningpolitiska området. Den borgerliga minoriteten är inte lika övertygad om den saken. I varje fall hävdas med skärpa i den av folkpartiets och högerns utskottsrepresentanter avgivna reservationen att en så betänklig metod som statsubvention av en av regeringen i fråga om ursprung och varufördelning bestämd del av importen inte bör komma i fråga annat än möjligen som tillfälligt led i ett i alla avseenden genomarbetat och konsekvent genomfört penningprogram. Till avslagsskälen har på sistone kommit att lönekröningen på arbetsmarknaden åtminstone för det närmaste året är fråkopplad från levnadskostnadsindex. Någon uppgift för en kortsiktig importsubvention finns därför inte, ifall den inte kan visss vara av värde för det mähända besvärliga portföret om regeringen och riksdagen bestämmer sig för att sätta in verksamma åtgärder till penningvärdets skydd utåt och inåt. Men då skall man ha den penninggpolitiska planen på bordet först, så att man kan se om det finns behov av och fog för importsubvention som ett av hjälpmedlen.

PRESSGRANNAR

De civilas förtroende till försvaret hur under krigsåren blivit illa åtgängget genom ett betendeinförfarande varpå Gunnar Du Rietz ger några exempel i tidskriften Tiden. (s). Han berättar några inspektionshistorier, bland annat denna:

Femte krigsåret inspekterades ett luftvärnsförband av en general i spetsen för en halvpluton andra generaler och officerare av alla grader. Luftvärnstjänsten var alltför teknisk för den inspekterande. I stället anmärktes på att manskapet, då kommandot "Färdigt — batteri!" ljöd, rusat direkt till pjäser och instrumenn utan att först popa tillbe att grevären av 1896 års berömda modell blev noggrant rättade på varandra, där de stod vid ingångarna till värnen; att en 46-årig, grandos värkbetvden bohuslfiskare vid uppställning med spräng i halkan öppade först hjälmen och sedan grävret och slutligen, när han kom in i ledet — å ve och fasa! — under "givakt" med åsmen torkade bort en klar under nä-

FRITZES
Kungl. Hovbokhandel
har
JULKLAPPSBÖCKERNA
för Er själv och
alla Edra vänner
FREDSGATAN 2
Tel. Nummerprop. Stockholm.

Särtryck ur
SVENSK SKATTE TIDNING
Vad innehåller det nya skattelörslaget?
av kammarrättsrådet
NILS BODIN
och
Befrielsen från gåvoskatt
för bidrag till någons undervisning eller uppfostran
av professor
GÖSTA EBERSTEIN
Tillsammans 1: 50
—
Skatten å inkomstökning
enligt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen
av skattedirektör
K. G. A. SANDSTRÖM
1: —
NORSTEDTS

AMERIKANSKA
läkare påvisa
att 2 av 3 kvinnor kan få
vackrare hy på 14 dagar
PALMOLIVES 14-DAGARS METOD PRÖVAD PÅ 1285 KVINNOR REPRESENTERANDE OLIKA HUDTYPER

"Min hy såg inte längre så jämn och mjuk ut. Därför svarade jag 'ja' till ett erbjudande att pröva Palmolives 14-dagars metod tillsammans med 1284 andra kvinnor. Min grupp skulle kontrolleras av en hudspecialist i Los Angeles. Några av dessa hade torr hud, några fet, andra mitt emellan. Efter noggrann undersökning uppmanades vi pröva metoden *hemma* under 14 dagar.

"Här är den nya Palmolive-metoden: Tvätta Ert ansikte 3 gånger om dagen med Palmolive Tvål. Varje gång masserar Ni in Palmolives mjuka lödder precis som det skulle vara en creme. Gör detta i 60 sekunder. Verkan av Palmolive-lödder kommer Er hy till godo genom denna renande massage. Skölj väl och torka. Det är allasammans!

"Efter 14 dagar besökte jag åter min läkare. Han bekräftade vad min spegel redan sagt mig. Min hy var förskare, klarare, mindre torr! Senare fick jag veta att många förbättringar i huden hade observerats av de 36 kontrollerande läkarna. Det var verkligen så att 2 av 3 bland alla de 1285 kvinnorna hade uppnått märkbara resultat. Hädanefter kommer jag alltid att gå in för Palmolive-metoden."

OCKSÅ NI bör kunna se vilka förbättringar hyn kan undergå på 14 dagar.

★ Klarare hy
★ Renare hy
★ Jämnare hy
★ Smidigare hy
★ Friskare hy

Denna förteckning är hämtad från de 36 amerikanska läkarnas rapporter. Deras anteckningar visa att 2 av 3 bland alla dessa 1285 kvinnor, som prövat Palmolive-metoden, uppnått många av dessa förbättringar på 14 dagar. Nu är det Er tur! Börja redan i kväll att använda Palmolive på detta nya, uppröva sätt. Inom 14 dagar bör Ni också märka att hyn blivit friskare, klarare, vackrare.

MER ÄN NÅGONSIN EN LÄNK I SKÖNHETSVÅRDEN
Vanlig storlek 65 öre + oms. (69 öre)
Mindre storlek 40 öre + oms. (43 öre)
PALMOLIVE

Palmolive Shampoo är för håret vad Palmolive Tvål är för hyn

1.000 bilder, 10.000-tals fakta ..... endast 5.75

1947 års N-V-H är laddad med aktuella fakta, åskådliggjorda av massor med fotografier och bilder. Försäkra Er i tid om denna värdefulla, eftersökta uppslagsbok.

Vår förnämste konstkritiker
(Birger Bäckström i G. H. T.)
strålande beröm från hela Norden.

Erik Blomberg
FRÅN JOSEPHSON TILL PICASSO
9:50

Sverige:
"Katuke den av våra konstkritiker som allra mest lidelsefullt har koncentrerat sig på de stora, egenartade konstnärerna i vårt moderna måleri. Den av våra svenska kritiker som tidigast och mest konsekvent har betraktat konsten och litteraturen som företeelser, på det intimaste förbundna med det sociala och ekonomiska skeendet." *Knut Jaensson i Konstrevy.*

Norge:
"Et meget viktig bidrag leverer den store lyriker Erik Blomberg, som i dag må regnes som sitt lands fremste kunstkritiker. Han var en av de første i Sverige som brukte sosiale synpunkter på kunsten." *Henrik Finne i Friheten, Oslo.*

Danmark:
"Vægtige Bidrag til Forstaaelsen af Kunstnere, der har haft central Betydning i moderne Kunst. De mest fremragende nutidige Kunstskribenter i Skandinavien. Hans Metode giver et rigt Spillerum for hans fint nuancerede Iagttagelsesevne og skarpe psykologiske Sans."
Frank Rubin i Tidningen Information, Köpenhamn.

Wahlström & Widstrand

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.